

SİVAS'TA FOTOĞRAF ARKASI SÖZLER

"Fotoğraf arkası sözler mistik bir eda taşır. Hayatta kalanlar, bunlarla geçmiş zamana uzanır, iç çeker, gözyaşı döker, hasretlik giderir ve bu sözlerle hasretlisinin sesini duyar."

Doğan KAYA*

İnsan hayatında fotoğrafların şüphesiz önemli yeri vardır. Her canlı gibi insan da bu dünyada üç safhadan geçer; doğum, hayat ve ölüm. Fotoğraflar bir bakıma bu üç safhanın ebedî belgeleridir.

Gün geçtikçe her konuda kendisini biraz daha hissettiren ve hayatımızda bir parça olan teknoloji, bu konuda da ön plana geçmiştir. Artık düğün, nişan, gezi vs. gibi eğlence ve toplantılarımızı ölümsüzleştirmek için videoya müracaat ediyoruz. Buna rağmen, fotoğrafın hâlâ çok çeşitli ihtiyaçlarımızı karşıladığı bir gerçektir.

Bu yazıda ortaya koyduğumuz malzemeler Sivas'ta on dört yıllık bir derlemenin mahsulüdür. Çeşitli akraba, dost ve tanıdıkların albümlerinden muhtelif zamanlarda derlenmiştir. Bunlar, şüphesiz fotoğraf arkası sözlerin tamamı değil; sadece cüz'i bir miktarından ibaret sözlerdir. Kişiler acaba, fotoğraf arkalarına niçin birtakım sözler yazmak ihtiyacını duyar? Bunun çeşitli sebepleri vardır. Arkadaşa, sevgiliye, aile ve akraba büyüklerine hitaben yazılan sözlerle ebediyen hatırlanmak ve sevilmek istenir. Kişi gurbette olduğunda yahut ölümcül hasta iken, böyle bir yola baş vurarak, gerek kendisini gerekse karşısındakini rahatlatmayı amaçlar. Bunu

yaparken sevgi yumağına sarılarak bazen kendisini acındırıldığı olur. Fotoğrafi, "gelimli gidimli son ucu ölümlü dünyanın" ebedî yadigarı olarak görür. Bu yüzdendir ki, fotoğraf arkası sözler mistik bir eda taşır. Hayatta kalanlar, bunlarla geçmiş zamana uzanır, iç çeker, gözyaşı döker, hasretlik giderir ve bu sözlerle hasretlisinin sesini duyar. Fotoğrafi bağrına basarken sevdiği kişiyi kucaklar gibi olur.

Günümüzde fotoğraflar genellikle üstüne yazı yazılarak takdim edilir. Filan şahsa sevgi, iyi ve sağlıklı günler gibi dilekleri kapsayan bu sözler, bizim burada ortaya koyduğumuz malzemelerden farklı durumdadır. Herşeyden önce yapısı farklıdır. Bunlar manzume niteliğinde anonim sözlerdir. Mahiyeti itibariyle de diğerlerinden ayrılır. Mısra sayıları 2-6 arasında değişmektedir. Sözlerin pekçoğu kafiyelidir. Hece sayıları 7 ile 14 kadardır. 7, 8 ve 11 heceli sözlerin çoğunda duraklara dikkat edilmiştir.

Teknolojinin folklorumuzdan çok şeyler alıp götürdüğü günümüzde, şimdi bu cins fotoğraflara ve sözlere o kadar çok ihtiyacımız var ki. . .

Hayalimdeki şu izler

Bahçedeki filizler

* C.Ü. Fen-Ed. Fak. Halk Ed. Uzmanı.

Size bakan şu gözler
Her an sizleri özler
Hayatınız şen olsun
Resmim size hatıra kalsın
* * *

Dağların başındayım
On sekiz yaşındayım
Beni görmek istersen
Çevir bak karşıdayım
* * *

Bu bir güldür elbet solacak
Birgün gözlerime toprak dolacak
Ben kalırsam gurbet ellerde
Resmim size hatıra kalacak
* * *

Resmime yazarım sıralı yazı
Bakın fotoğrafa unutman bizi
Her zaman hatırdan çıkarmam sizi
Saklayın resmimi yadigâr olsun
* * *

Berber gezindik hayat yolunda
Resmimi alınca sakla koynunda
* * *

Hatırlatır beni sana
Ölürsem ruhuma fatiha
Ölmezsem ebedî hatıra
* * *

Alın resmimi yerde kalmasın
Güneşe koymayın rengi solmasın
Sevmeyenler ellerine almasın
Saklayın resmimi hatıra kalsın
* * *

Topraktañ aldılar cismimi
Tankçı koydular ismimi
Eğer gelmezsem askerden geri
Saklayın bu kıymetsiz resmimi
* * *

Ey benim cansız resmim
Evimize gidersen
Benden selâm edersen
Annem hani oğlum dersç
Beni gönderdi dersin
* * *

Hayat size şen olsun
Kalbiniz neş'yle dolsun
Benim şu cansız hayalim
Size ebedî hatıra kalsın
* * *

Kendim uzaktayım hayalim yakın
Resmimi saklayın atmayın sakın
* * *

Gurbette gezerim akın akın
Resmime bakın atmayın sakın
Seviyorsanız duvara asın
Sevmiyorsanız çöplüğe atın
* * *

Geldim sizi görmeye
Dilim yok söylemeye
Onun için mecbur kaldım
Zarfın içine girmeye
* * *

Bu gözler görmek ister
Gönüller sevmek ister
Beni soran olursa
Çıkar resmimi göster
* * *

Yazı yazdım satıra
Ölüm gelmez hatıra
Bir gün olur ölürsem
Resmim kalsın hatıra
* * *

Ben bir garip askerim
Fakat çoktur kederim
Çileli dostum diye
Resmimi sakla rica ederim
* * *

Dağda ceylan gezer mi
Taşı toprağı ezer mi
Bak bakalım resmime
Bacanağına benzer mi
* * *

Denize akan seldim
Scherde esen yeldim
Şu cansız hayalimle
Sizi görmeye geldim